

UPOKOJENEC

GLASILO BANOVINSKEGA DRUŠTVA DRŽAVNIH IN SAMOUPRAVNIH UPOKOJENCEV ZA DRAVSKO BANOVINO

Št. 2.

Ljubljana, dne 21. februarja 1939.

Leto VI.

Uredništvo in uprava: Wolfova ulica št. 10. Tel. 4553. Izhaja enkrat mesečno.

Upokojenci, združujte se!

Čim dalje, tem bolj osvaja človeštvo idealna misel združevanja po strokah.

Na svoj posel in na lastno življenje se vsakdo najbolje razume in ve, kaj mu je v njegovem življenju na korist in zadovoljstvo, in kaj mu ni v korist in uteho.

Koliko je misel organiziranega združevanja osvojila ljudi, se vidi po tem, da se dandanes snujejo društva vseh vrst in stanov.

To sodobno pojmovanje o potrebi združevanja je povsem upravičeno in razumljivo.

Mi vemo, da je po zakonih prirode toliko čustev in mišljenj, kolikor je ljudi. Pa kako naj se doseže istomišljenost in skladnost takih raznovrstnosti kakor potom združenj, ki slone na demokratičnih osnovah?!

Mi vedno poudarjamo, da se naše združenje upokojencev razlikuje od ostalih strokovno-stanovskih društev državnih uslužbencev, ker ima prednost, da so v njem koncentrirane vse intelektualne in manualne sile teh uslužbencev brez ozira na stroke in na nekdanje položaje ter moremo z združenimi močmi edino tem potom postaviti skupne zahteve v pravcu materialnih interesov in jih predlagati pristojnim činiteljem, pa tudi pred javnost samo. To tem bolj, če se upošteva, da smo mi vsi, višji in nižji, dali vse svoje duševne in fizične sile za državo in narod.

Tem potom, edino z vzajemno pomočjo kot zavestni člani, eden za vse, vsi za enega, moramo biti organizirani v našem društvu. Če bi postopali drugače, bi značilo, kakor da pričakujemo, da se naše težnje izkristalizirajo in pridejo pred pristojne faktorje na osnovi našega medsebojnega razgovaranja in pritoževanja. To je nemogoče!

K združevanju nas vodi dolžnost napram samim sebi in napram celoti.

Ta dolžnost nam je globoko v krvi, zlasti ker se na zunaj javlja kot zahteva in pravica do ohranitve. Vsaka pomanjkljivost, da temu zadostimo, nam služi za pobudo, da z združenimi silami dosežemo to, kar oddeljenim posameznikom ni mogoče.

Napačno ravnaajo oni, ki niso člani, in na krivem potu so tudi oni, ki jih eventualni neuspehi stavljenih zahtev vodijo v malodušnost.

Vsak neuspeh nam mora dati vzpodbudo, da se še bolj združimo.

Mi stojimo na tem principu, da združeni predstavljamo moč, ki daje silo uspehu, ki je faktor v ustvarjanju javnega mišljenja in duha sredine, pa tudi časa. Nikdar ne smemo pozabiti, da mnogi resnični uspehi združenja ostanejo **neopaženi**, ker se pozablja, da bi do mnogih uspehov in koristi posameznikov ne bilo nikdar prišlo do realizacije, ako bi združenje s svojim intenzivnim delom ne interveniralo s pritožbami proti nekim nepovoljnim pojmovanjem raznih referentov.

Samo združenje nam omogoča, da svoje zahteve in nepravilnosti, storjene našim pravicam, uspešno poudarjamo ustno, pisмено, s tiskom in po drugih potih.

V naši kraljevini je bilo po službenih podatkih dne 1. julija 1938 upokojencev:

državnih	59.906
banovinskih in samoupr.	968
skupno	60.864

Gornje številke dajemo v razmotrivaanje brez razlike vsem upokojencem. Zamislite se malo, če bi mi vsi bili organizirani, kakšna sila bi to bila in kakšno moč bi imeli, če bi povzdignili svoj glas v imenu 60.000 upokojencev. Drugo pa, kar moramo poudarjati: po službenih podatkih je bilo v letu 1938. izplačano na pokojninah in sicer:

državnim upokojencem	din 1.017.294.193
banovin. in samoupr.	„ 10.309.146
skupaj	din 1.027.603.339

Ako tukaj naglasimo problem konsumne sile 60.874 upokojencev s člani rodbin, se more ta številka računati na okroglo 200.000 konsumentov, ki potrošijo letno čez eno milijardo dinarjev. Ta številka jasno dokazuje, da dober del gospodarstva vzdržujejo upokojenci, a koliko koristi bi imelo še več, ako bi se upokojen-

cem povrnilo to, kar se jim je v letu 1935. znižalo in vzelo. To smo navedli, da s temi številkami dokažemo, kakšne koristi je naše združenje ne samo za posameznike, temveč za celoto v obče, to je za gospodarstvo, obrt in trgovino.

Vzajemnost in samopomoč so temelji našega društva. Življenje brez vzajemnosti bi bilo bolno, pa naj se nanaša na posameznika ali na društvo. Zaradi tega apeliramo na vse upokojence, da pristopijo k društvu, ker bodo s tem izvršili svojo dolžnost in s tem najbolje in najbolj gotovo pomagali sebi in svojim, da premagamo tegobe, v katerih se nahajamo.

V tem smislu bo mnogo lažje našemu združenju predlagati naše zahteve in potrebe na gospodarskem in moralnem razvoju.

Solidno delo, ekspeditivnost, točnost in postopni napredek našega združenja so najboljše reklama in garancije, da je za vsakega posameznega upokojenca in njegovo rodbino očitno koristno, da je včlanjen v našem društvu, ki daje za dolžnosti in bremena, ki jih nalaga članom, relativno veliko korist. S pridobivanjem novih članov se te koristi večajo in množijo in društvo postaja vse jačji činitelj.

Novi „Pravilnik o ustanovah človekoljubnega značaja“ teoretsko krepí varnost in solidnost podjetij in združenj, kakor je naše, ker se bo, kolikor se bo pametno in namenu primerno uporabljal, v bodoče moči izogniti vsem nepravilnostim. Za sedaj puščamo na strani tudi njegova negativna določila. Poudarjamo samo, da s svojimi predpisi obsega tudi naše združenje in s tem v zvezi se postavlja vprašanje, ali se ne bi mogla uporaba tega pravilnika odstraniti od našega združenja. To poudarjamo zato, ker ta pravilnik poleg svoje dobre ustanove v mnogočem sega v avtonomno in samostojno delo združenj in s tem omejuje (posebno praktično) svobodno iniciativo in samostalne ter brze odločbe upravnega odbora in vsega združenja. To naglašamo zato, ker je pravilnik izdan v prvi vrsti, da se preprečijo malverzacije in nerednosti kakršnih koli privatnih sličnih združenj, in ker zato predpisi tega pra-

vilnika niso bili važni (pa tudi ne koristni) za naše združenje, ki je več nego solidno. Razen tega je po svojem stanovskem značaju kot združenje izključno državnih in samoupravnih upokojencev naše združenje v tem pogledu posebna garancija proti vsem eventualnim nekorektnostim, ki se drugače dogajajo pri ostalih sličnih društvih. In ultima linea predstavniki tega združenja so kot državni, oziroma samoupravni upokojenci za vse svoje nekorektnosti odgovorni disciplinsko in, ker so ustanove združenj državnih uslužbencev normirane s § 76 zakona o uradnikih, so že tudi s te strani vsaka specialna zaščita in preventivni predpisi uredbe nepotrebni za naše združenje, z druge strani pa povzročajo škodo z vpletanjem in

vmešavanjem v njegovo avtonomno delo in napredek.

Teh par besed o novem pravilniku naj bo samo skromen prispevek mišljenja enega člana v zvezi z vprašanji organiziranja in prosperitete našega združenja, kar je tudi bil namen teh vrstic. S podrobnim pretresom vprašanja o pravilniku se bomo bavili, ko se поближе seznamimo z njegovimi predpisi.

Ponavljamo: Naše združenje je solidno, ni nikogar razočaralo in more se mu zaupati, s svojim plodnim delom trajne vrednosti pa bo tudi dalje uspevalo.

Ante Kašić.

(Iz „Penzionera“ z dne 25. januarja 1939. št. 2.)

„Trgovski list“ o upravičenih zahtevah državnih in banovinskih nameščenecv in upokojencev

(Dalje in konec)

Poceniti bi se mogla moka, poceniti bi se mogel sladkor, poceniti električni tok in poceniti tudi stanovanja. Že samo s tem bi bil položaj delavcev bistveno olajšan.

Sedaj pa bi bil tudi čas, da se država spomni svojih državnih nameščenecv in da jim vrne vsaj del reduciranih plač. Zlasti nižji državni nameščenici prejema tako nizke plače, da ne zadostujejo niti za eksistenčni minimum. In da res ne zadostujejo, kažejo velike zadolžitve železničarjev in drugih le v prejasni meri.

Ponavljamo: ko je bila kriza, so se morali pasovi stisniti. Sedaj pa, ko je kriza prenehala in ko so začeli državni dohodki v razveseljivi meri rasti, je tudi čas, da se olajša ljudem življenje, da bodo mogli bolj svobodno dihati.

To more država storiti tem lažje, ker ima sploh vedno možnost, da pasove znova pritegne, če bi to postalo potrebno. Danes pa te potrebe ni, kakor pravijo presežki državnih dohodkov nad izdatki.

Oba članka, ki s hvalevredno odkritostjo polagata prst na eno najhujših ran v naši državni upravi, to je na sramotno nizke plače državnega uradništva, sicer ne omenjata posebej upokojencev, vendar veljajo mutatis mutandis izvajanja tudi za upokojence, katerim so se do leta 1937. vedno skupno z državnimi aktivnimi na-

mešenci pokojnine povišale, še večkrat pa zniževale! Samo leta 1937. ob delni regulaciji uradniških plač so ostali upokojenci ob strani in niso bili deležni delne poprave znižanja plač in pokojnin iz leta 1935.

Res je, da upokojenci državi niso več potrebni in da je morda interes države nasproten, namreč da bi bilo čim manj upokojencev; toda usoda upokojencev se ne sme presojati s stališča **sedanjega dela**, nego s stališča **že izvršenega dela**. Vpoštevati se mora, da so upokojenci, kolikor jih ni zgrešena politična praksa predčasno izločila iz delujočih organov države, izčrpali svoje sile v delu za dobrobit države in naroda. In če je stremljenje sedanjega časa usmerjeno tako, da se zagotovi preiskrba za starost vsem slojem naroda, kakor je bila poprej v prvi vrsti zasnovana za državno nameščenstvo, se v sedanji dobi socialnega čustvovanja in prizadevanja za socialno pomoč ne smejo državni upokojenci postavljati na zadnje mesto, temveč morajo ostati vsaj na istem mestu, na katerem so bili nekdanj, ker z upokojitvijo niso prestali biti člani človeške družbe, niti njih veliko število ni prenehalo delati v človekoljubnih, karitativnih in kulturnih društvih in organizacijah, zlasti pa povsod tam, kjer se zahteva **požrtvovalno in brezplačno delo!**

Tajnik je nadalje prečital prošnjo nekega člana za posojilo, vračljivo v mesečnih obrokih. Ker pa društvo po pravilih ne more dajati posojil, se mu je posojilo sicer odreklo, zato pa se mu je dala primerna podpora.

Prečitala sta se dopisa dveh članov, enega iz Ljubljane, drugega iz Novega mesta: prvi se pritožuje čez silno zamudno poslovanje v bolnici pri bolnikih, ki iščejo zdravljenja na ambulanci. Drugi predlaga, naj bi bili državni upokojenci oproščeni takse znamkic po din 2.— za podaljšanje železniških legitimacij. Sklene se obema dati primerno pojasnilo.

Neki član prosi, da bi se društvo sedaj zopet zavzelo za odpravo kuluka pri gradbenem ministru dr. Kreku. (Iz drugega poročila je razvidno, da ima društvo to že v načrtu in bo ta svoj načrt tudi izvedlo.)

Z ozirom na dejstvo, da je ministrski predsednik dr. Stojadinović naši deputaciji obljubil zvišanje prejemkov, posebno z ozirom na njegov govor v Ljubljani v Unionu, predlaga tajnik, da naj se čimprej odpošlje deputacija v Beograd h g. predsedniku in k finančnemu ministru, kakor tudi k ministru dr. Kreku, k temu zaradi kuluka.

Oba prvoimenovana merodajna faktorja naj se opozorita tudi na odpravo 1% prispevka k uslužbenskemu davku, ki je bil uveden kot **izreden prispevek**, in za vplačevanje v pokojninski fond, ker menda v vseh državah plačujejo samo aktivni nameščenici do svoje upokojitve v tak fond. Opozoriti bi bilo treba tudi gospoda finančnega ministra na kaos, ki je nastal po izdaji zadnjega uradniškega zakona v letu 1931. zaradi brezštevilnih naknadnih določb v vsakoletnih finančnih zakonih, tako da je ta zakon postal tako nepregleden, da ga celo strokovnjaki le težko tolmačijo.

V kratkem bo finančni minister predložil državni proračun narodni skupščini za leto 1939./40. Pismene spomenice in predložene resolucije ne zaležejo po dosedanjih izkušnjah skoro nič in morda romajo v koš, preden pridejo v roke gospodom ministrom. Edino, kar bi morda še zaleglo, je osebna intervencija in temeljit razgovor ter opozorilo na vse krivice iz lica v lice. Zato predlaga, da naj se zagrebško društvo kot poslevoede društvo vseh banovinskih društev naprosi, da sporazumno s predsednikom akcijskega odbora v Beogradu določi dan sestanka, oziroma da pozove vsa ostala banovinska društva, naj pošljejo svoje delegate. Predlaga, da se določi za delegata našega društva g. predsednik in odbornik dr. Vidic. Dotični dopis na zagrebško društvo bi tajnik takoj sestavil. Odbor je predlog soglasno sprejel.

Podpredsednik gospod apelacijski sodnik Antloga poroča, da je pravilnik za izvrševanje uredbe o ustanovitvi poslovnih rezerv pri zavarovalnih podjetjih in ustanovah socialnega zavarovanja izšel v „Službenem listu“. Prečital in proučil ga je in je mnenja, da ta pravilnik za naš društveni posmrtni sklad najbrže ne pride v poštev. Kolikor je informiran, je finančni minister že dal svoja navodila finančnim direktorijam. Dobro bi bilo, da bi se dobila pri finančni direktoriji pojasnila o tem vprašanju.

Poročal je nadalje o sestanku, ki ga je sklical Učiteljska samopomoč v nedeljo, dne 15. januarja t. l. v dvorano delavske zbornice. Povabljeni so bili zastopniki vseh uradniških posmrtnih institucij. Za naše društvo so se udeležili se-

Društvena kronika

ZAPISNIK

4. odborove seje, ki je bila v sredo dne 18. januarja 1939. Navzoči predsednik, oba podpredsednika in vsi odborniki, izvzemši enega, ki se je opravičil, ker je bil nujno zadržan.

Predsednik je pozdravil navzoče, ugotovil sklepčnost in prešel na dnevni red:

Poročal je, da se je neki absolviran jurist, ki je zaprosil za mesto društvenega inkasanta, zglasil pri njem. Opozoril ga je, da dohodki niso taki, kakor si jih morda predstavlja, kljub temu pa je dotičnik ostal pri svoji prošnji in zato je

odbor soglasno sklenil, da ga sprejme za inkasanta in nabiratelja novih članov pod pogoji, ki so bili določeni na zadnji seji.

Tajnik je prečital pismeni zahvali dveh članov za nakazano podporo. Prečital je tudi odpoved poverjenika g. Mavka v Domžalah, ki ne more več izvrševati poslov poverjenika. To poverjenišтво se je ustanovilo svojčas na željo kamniškega poverjenika; ker pa je v Domžalah malenkostno število upokojencev, se je poverjenišтво v Domžalah opustilo. Gospodu Mavku se je izrekla pismena zahvala.

stanka on, odbornik Adlešič in poslovodja PS kapetan Fink. Dvorana je bila nabito polna in prečitana spomenica je bila soglasno sprejeta. Treba je torej počakati na uspeh. Odbor je vzel poročilo na znanje.

Poslovodja PS g. kapetan Fink je poročal o PS, oziroma prečital lansko bilanco, o kateri smo poročali že v januarski številki „Upokojenec“. G. inspektor Wester je menil, da bi bilo dobro objaviti v „Upokojencu“ vse člane PS; gospod kapetan Fink pojasni, da se je to doslej opustilo zaradi pomanjkanja prostora v društvenem glasilu, ki ima dovolj bolj važnega gradiva za list. Sklene se povprašati urednika „Upokojenca“, ali bi okoliščine dopuščale, da bi se v eni prihodnjih števil objavila imena vseh članov PS.

Končno se je sklenilo, da se naj odslej vršijo seje mesečno ob četrtkih, ker so ob drugih dneh razni člani odbora zadržani. Vabila naj se dadó tiskati in naj se pošiljajo kot tiskovine vsem odbornikom. Predsednik je zaključil sejo ob ¼ na 7.

*

V smislu soglasnega sklepa na odborovi seji (glej zgoraj!) se je poslal bratskemu zagrebškemu društvu naslednji dopis:

V Ljubljani dne 27. januarja 1939.

Bratskemu društvu državnih in samoupravnih upokojencev savske banovine v Zagrebu.

G. predsednik vlade dr. Milan Stojadinović, ki je že deputaciji banovinskih društev državnih upokojencev v Beogradu meseca novembra svečano obljubil, da bo vlada prošnjam upokojencev ugodila in povečala njihove prejemke, je to svojo obljubo ponovil na manifestacijskem zboru v unionski dvorani v Ljubljani dne 8. decembra 1938. Dejal je med drugim nekako takole:

„Mi vemo zelo dobro, da državni uradniki in uslužbenci niso zadostno plačani, mi vemo prav dobro, da je treba povečati plače njim, pa tudi nekaterim staroupokojencem. V bodoči dobi bomo rešili med drugim tudi uradniško vprašanje in jaz poudarjam to vpričo finančnega ministra in min. za notr. stvari tako, da imate zagotovilo **treh**. In kaj znači **menica s tremi podpis**, to ve vsak trgovec.“ Obljuba dana v taki obliki, kakor jo je izpregovoril g. predsednik vlade, ne more ostati neizpolnjena.

Iz te njegove izjave je posebno pomembna ona, „da je treba plače zvišati državnim uradnikom in uslužbencem, pa tudi nekaterim staroupokojencem“.

To dejstvo dá misliti in narekuje banovinskim društvom državnih upokojencev dolžnost, da takoj, torej pred predložitvijo državnega proračuna za budžetno dobo 1939/40 po gospodu finančnem ministru v narodni skupščini, opozorijo njega kakor tudi gospoda ministrskega predsednika, da je treba zvišati prejemke vsem državnim upokojencem, ne pa samo nekaterim staroupokojencem, ker so se ponovno, zlasti pa leta 1935, znižale pokojnine vsem upokojencem, izvzemši staroupokojence.

Regulacija osebnih prejemkov v letu 1937. je prišla v prid samo aktivnim nameščencem, in še to v nezadostni meri. Prezrti, pozabljeni in razočarani pa so ostali državni

upokojenci vseh strok. Medtem pa naraščajo cene vseh življenjskih potrebščin neprestano in so danes že za 25 do 30 odstotkov in še več višje, kakor v letu 1935! To stanje je nevzdržno. Znižanje pokojninskih prejemkov, ki ga je diktirala nujna potreba državnih financ, je bilo po izjavi vlade samo začasen ukrep. Gospodarsko stanje države se izboljšava, državni dohodki presegajo daleč v državnem proračunu predvidene postavke in tudi državne izdatke.

Pismene spomenice in resolucije po dosedanjih izkušnjah ne zaležejo v današnjih prilikah prav nič in gredó najbrže v koš, preden jih dobé gospodje ministri v roke.

Edina možnost je podana potom deputacije, da delegati banovinskih organizacij državnih upokojencev in akcijskega odbora v Beogradu v avdijenci osebno opozorijo g. ministrskega predsednika in finančnega ministra na te nevzdržne razmere in na vesplošen obup vseh državnih upokojencev, ki so vsi nujno potrebni zvišanja nezadostnih, globoko pod eksistenčnim minimom stoječih pokojnin.

Poleg te glavne zahteve naj bi deputacija razložila g. finančnemu ministru:

1. Nujno potrebo odprave 1% izrednega prispevka k uslužbenskemu davku, za katerega ni nobene utemeljitve več in ki je bil vpeljan, ko so bile državne blagajne prazne.

2. Odprava ali vsaj modifikacija vplačevanja v uradniški pokojninski fond po državnih upokojencih, saj plačujejo v tak fond v vseh drugih državah le aktivni nameščenci do svoje upokojitve! Ali naj bo edina Jugoslavija v tem oziru izjema?

3. Potrebo izdaje novega uradniškega zakona ali pa ukinitve vseh naknadno izdanih določb v vsakoletnih finančnih zakonih.

Zadnji uradniški zakon iz leta 1931. je zaradi brezštevilnih naknadnih določb v vsakoletnih finančnih zakonih, pa tudi drugje tako nepregleden in kompliciran, torej že tako korenito izpremenjen, da prvotno besedilo že zdavnaj ni več razvidno, pa tudi ne pravilno. Nujno potrebno je torej, da se izda ta zakon v sedaj veljavni prečiščeni obliki, da se bo mogel vsak interesent iz njegovega besedila poučiti o pravicah in dolžnostih, ki mu gredó iz tega zakona. Saj se niti strokovnjaki več ne spoznajo v dosedaj veljavnih določilih.

Mnenja smo, da moremo vse to sporočiti učinkovito samo v ustnem razgovoru z gospodom finančnim ministrom.

*

Specialna zahteva upokojencev dravske banovine je pa odprava kuluka, ker je osebno delo na samoupravnih cestah v naši banovini odpravljeno in vpeljan poseben davek v banovinskem proračunu (5% cestna doklada). Na ta način plačujejo državni nameščenci in upokojenci v dravski banovini kuluk dvakrat, in to samo državni in samoupravni nameščenci in upokojenci, ne pa tudi privatni nameščenci (industrijski, bančni, trgovski itd.), ki so boljše plačani. Naša delegata bosta torej obiskala tudi gradbenega ministra dr. Kreka in mu razložila vso to zadevo ter ga posebno opozorila na nujno

potrebo, da se tudi državnim nameščencem in upokojencem določi starostna meja za opravljanje kuluka, oziroma vplačevanje prispevka za kuluk, kakor vsem ostalim državljanom — doba 60 let. To bi potem prišlo v korist državnim nameščencem in upokojencem v vsej državi.

Deputacija naj bi tudi posetila predsedniška senata in narodne skupščine. Četudi je bila naša deputacija pred kratkim v Beogradu, to je v novembru 1938, so prej navedene zadeve tako važne in nujne, da je sveta dolžnost banovinskih udruženj, da uvidijo nujno potrebo odpošiljatve zopetne deputacije v Beograd in to brez odlašanja, ker se bliža čas predložitve državnega proračuna.

Odbor podpisanega društva je na včerajšnji seji soglasno sklenil opozoriti Vas kot poslevoedeče društvo vseh banovinskih udruženj na to nujnost in vas prositi, da o tem takoj obvestite vsa banovinska društva in da določite sporazumno s predsednikom akcijskega odbora v Beogradu gospodom Božo Matovićem, načelnikom ministrstva v pokojju, dan sestanka delegatov. Zelo učinkovito bi bilo, če bi bila pri tako važni deputaciji zastopana vsa banovinska udruženja. Naša delegata bosta podpisani predsednik in odbornik vladni svetnik dr. Vidic.

Prepričani smo, da boste tudi Vi sprevideli nujno potrebo osebne intervencije v tem gotovo najbolj važnem času, ter beležimo z odličnim spoštovanjem in bratskimi pozdravi

Dr. Ivan Vrtačnik s. r.

t. č. predsednik.

Anton Spendé s. r.

t. č. tajnik.

*

Na to pismo, poslano bratskemu zagrebškemu društvu, smo prejeli naslednji odgovor.

Br. 339/39. Zagreb, 6. februarja 1939.

Banovinsko društvo državnih in samoupravnih upokojencev

v

Ljubljani.

„Prejeli smo Vaš c. dopis št. 48/39 z dne 27. januarja t. l. in Vam javljamo sledeče:

Takoj po prejemu dopisa smo poslali poziv vsem društvom, da nam javijo, ali so sporazumni, da se gre v Beograd ali ne.

Kar se mene osebno tiče, sem izgubil zadnjikrat voljo do potovanja v Beograd in bom to pot predlagal druge delegate. Razen tega se je sedaj situacija povsem izpremenila, pa mislim, da bi ne imelo smisla potovati, dokler se situacija v Beogradu ne stabilizira... Treba je zato počakati, kako se bo izvršilo glasovanje v Narodni skupščini.

V vsakem primeru Vam bomo sporočili odgovore ostalih društev.

Izvolite sprejeti izraz našega posebnega spoštovanja z bratskimi pozdravi.“

Tajnik:

Za predsednika:

*

Politični dogodki zadnjih dni so prehiteli v obeh dopisih omenjene načrte in je treba, kakor pravi dopis bratskega zagrebškega društva, počakati, da se položaj v Beogradu razčisti in ustali.

Mi se seveda ne bomo vmešavali v politiko in v politične dogodke, temveč se jih hočemo

dotakniti samo toliko, kolikor vplivajo na naš položaj in kolikor je od njih odvisna rešitev vitalnega vprašanja drž. upokojencev, to je zvišanje pokojninskih prejemkov, ki se z ozirom na bedo in obupni položaj državnih aktivnih nameščencev in upokojencev in z ozirom na rastočo draginjo ne da in ne sme več odlašati.

Vsi trije „podpisniki menice“, žal, niso več v vladi! Ta naša menica je torej izgubila veljavo in delo bo treba začeti znova. Mi zaradi tega ne obupavamo in za ministrom financ ne bomo točili solz, ker je, da si je sam izšel iz uradniškega stanu, imel le malo ali nič smisla in srca za uradnike in upokojence. Nasprotno, mi hočemo vztrajati v borbi za izboljšanje našega gmotnega položaja, ker smo prepričani, da bodo potrebnost tega izboljšanja spoznali tudi novi mošje in da bodo tudi oni dostopni za želje in zahteve državnih nameščencev in upokojencev. To svoje upanje opiramo zlasti na to, da je postal predsednik vlade minister za socialno politiko v vladi dr. Milana Stojadinovića, to je g. Dragiša Cvetković, ki je v svojem resornem ministrstvu res zgledno skrbel za delavstvo in mu olajšal življenje, tako da je utemeljeno naše prepričanje, da tudi s svojimi novimi uslužbenci, to je z državnimi nameščenci, pa tudi z državnimi upokojenci ne bo mogel drugače ravnati in da bo tudi za nje moral pokazati uvidevnost in dobro voljo. To naše upanje opiramo tudi še na dejstvo, da je postal minister financ upravnik državne hipotekarne banke dr. Vojmir Gjuričić, ki mu je znano, da so bili njegovi uradniki v Hipotekarni banki gotovo bolj plačani, nego so državni nameščenci, in da se torej ne bo mogel zapirati želji državnih nameščencev in upokojencev po izboljšanju njihovega gmotnega položaja.

Dostavljamo še, da smo mnenja, da kreditov za povišanje pokojnin ne bo treba dolgo iskati, ker so po našem mnenju že dani v tekočem proračunu za leto 1938/39. V tem proračunu je bila namreč postavka za pokojnine enaka postavki v prejšnjem proračunu. Ker se pa od 1. dne aprila 1938 plačujejo rodbinske pokojnine iz državnega uradniškega pokojninskega fonda in mora k tem pokojninam prispevati država le toliko, kolikor bi ta fond ne zadoščal, se bo gotovo prihranilo v tej postavki v državnem proračunu za leto 1938/39. toliko, da bi se s temi prihranki mogle povišati pokojnine državnim upokojencem.

Jasno pa je, da ne smemo držati križem roker v pesimizmu kloniti in se udajati potrtosti in malodušnosti, češ da je vsak korak zaman, in čakati, da se nas kdo sam spomni, temveč moramo zopet in zopet dvigniti svoj glas, opozarjati na naš bedni in nevzdržni položaj ter trkati in trkati, dokler se nam ne odpre, to je dokler ne prodre spoznanje, da se naše prošnje morajo uslišati brez oklevanja in odlašanja!

Posvetovalnica – informacije

Popravek, oziroma izpopolnitev.

V januarski številki „Upokojenca“ je izpopolniti na 4. strani v notici „Pravica do pogrebne in rodbinske pokojnine“ v tretjem odstavku: sinovi imajo pravico do rodbinske pokojnine samo do 16. leta starosti, to je, dokler je imel sin pravico do rodbinske doklade. Ker pa traja ta pravica za sinove, ki se redno šolajo, do 23. leta starosti, velja pri njih umevno pravica do rodbinske pokojnine do 23. leta.

V tem odstavku (pod 3.) navedeni pogoji, da velja samo v primeru, če je oče umrl po 1. aprilu 1931, torej ko je dobil veljavo novi uradniški zakon, se nanaša na vse tri odstavke, to je pod 1, 2 in 3 navedene notice.

V marčni številki „Upokojenca“ bomo ponovili celo notico v pravilni obliki.

Razgled

Povečanje relacije za polovično vozno ceno na železnicah brez žigosanja legitimacij. Na tretjem zasedanju Banovinskega turističnega sveta, ki je bilo dne 6. februarja t. l. v stekleni dvorani banske palače, je naš odbornik dr. Fr. Vidic predlagal, da bi se za pospešitev turističnega prometa tudi Banovinski turistični svet zavzel za to, da bi se državnim in samoupravnim upokojencem povečala relacija za polovično železniško karto brez žigosanja legitimacij od sedanjih 20 km na 50 km ali vsaj 40 km. Utemeljeval je ta svoj predlog s tem, da je do vseh važnejših izletniških točk več nego 20 km, in da torej relacija 20 km ne izpolnjuje namena, iz katerega se je ta ugodnost dovolila. Zlasti je to nerodno na progah, ki se končavajo par kilometrov po 20 km in bi se torej morala zaradi enega ali dveh kilometrov nabaviti cela karta namesto polovične. Ta predlog je bil sprejet in bo Banovinski turistični svet podpiral to željo državnih in samoupravnih upokojencev.

Uredba o zbiranju rezerv in rezervnih zakladov pri zavarovalnih podjetjih in ustanovah socialnega zavarovanja.

Znano je, da je ministrstvo za trgovino izdalo uredbo, ki bi mogla globoko poseči v poslovanje človekoljubnih institucij raznih stanovskih društev. Da se to poseganje prepreči, je šla, kakor poročajo listi, mnogoštevilna deputacija človekoljubnih ustanov, organiziranih na stanovski podlagi, v Beograd, da posreduje na merodajnih mestih v tem smislu in da doseže izpremembe določil omenjene uredbe. Zastopnike slovenskih človekoljubnih ustanov sta sprejela oba slovenska ministra, ki sta pokazala popolno razumevanje in obljubila svojo podporo. Nato jih je sprejel minister za socialno skrb in končno še trgovinski minister, ki je obljubil, da bo sklical anketo zainteresiranih ustanov zaradi izpremembe pravilnika v željenem smislu. Trgovinski minister je tudi poudaril, da je neobhodno potrebno zaščititi humanitarne ustanove in urediti vsa sporna vprašanja sporazumno z njimi.

To je pravilno stališče, da se pred izdajo kake uredbe zaslišijo prizadeti krogi, katerih se nova uredba tiče. Tako bo treba tudi postopati, kadar bo vlada pripravljala izpremembo uradniškega zakona, in zato že sedaj poudarjamo, da bo treba zaslišati delegate banovinskih društev državnih upokojencev in z njimi sporazumno rešiti dotične točke uradniškega zakona.

Komunike, ki ga je izdala deputacija, priobčimo v prihodnji številki.

Naši novi člani

V četrtem četrtletju 1938 so pristopili sledeči novi člani:

- 133. Bartel Jožica, vdova po profesorju v Ljubljani.
- 134. Červenka Ante, vpok., št. Rupert, Dol.
- 135. Čebulj Franc, žel. pepelar v p., Mojstrana.

- 136. Čenčič Angela, učiteljica, Perovo.
- 137. Dralka Marija, vdova po gozdariju, Rakek.
- 138. Dreo Jožef, orožnik, Kočno.
- 139. Gspan Alfonz, fin. svetn. v Ljubljani.
- 140. Grobelšek Simon, or. stražm., Loke.
- 141. Grat Jera, vd. po žel. prog. pazn., Škofljica.
- 142. Gnezda Marija, vd. po žel. viš. kontr. v Ljubljani.
- 143. Hvala Ivanka, vdova po strojevodji, Kropa.
- 144. Jare Anton, morn. vpok., Maribor.
- 145. Jurše Franc, upok., Sladka gora.
- 146. Jagodic Jurij, vlakovodja v Ljubljani.
- 147. Jan Janko, inspektor ministrstva fin. v Ljubljani.
- 148. Kratnar Frančiška, zvanič. davčne uprave, Kamnik.
- 149. Keršnik Franjo, upok., Zagorje ob Savi.
- 150. Košak Miroslav, kapetan I. kl., Maribor.
- 151. Kokalj Franc, žel. zvan., Sr. Jarše.
- 152. Košir Jakob, upok. f. k., Brezljak.
- 153. Majerič Roza, vd. po sod. kancl. v Ljubljani.
- 154. Mesarič Jožef, žel. prog. del., Sp. Poljskava.
- 155. Dr. Marn Rudolf, načelnik banske uprave v Ljubljani.
- 156. Novak Josip, podpolk. v Ljubljani.
- 157. Nosan Ivanka, vd. davč. služ., Duplica.
- 158. Ogorelec Anton, nadučitelj, Maribor.
- 159. Potokar Albin, pregl. f. k., Kruševac.
- 160. Pavlinič Avgust, viš. kontr. drž. žel., Dol pri Hrastniku.
- 161. Podbregar Josip, viš. kontr. drž. železnic v Ljubljani.
- 162. Prijatelj Franc, žel. delav., Žlebič.
- 163. Prijatelj Josip, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani.
- 164. Prah Franc, p. t. inspek., Brežice.
- 165. Režek Zorc Pavla, učiteljica, Novo mesto.
- 166. Siard Barbara, vd. po pazn. prisilne del. v Ljubljani.
- 167. Sluga Peter, drž. cestar, Brezno.
- 168. Sušnik Josip, major v Ljubljani.
- 169. Štrekelj Alojzij, davč. insp., Ormož.
- 170. Schroll Franc, viš. sod. ofic., Sevnica.
- 171. Šramel Štefan, žel. uslužb., Pragersko.
- 172. Šterbalj Ivan, rudar v Ljisljani.
- 173. Šinko Josip, viš. pis. ofic., Središče ob Savi.
- 174. Teran Gabrijela, vd. po drž. urad. v Ljubljani.
- 175. Urek Jelka, zaščitna sestra v p., Vransko pri Celju.
- 176. Vrhovec Frančiška, sirota po pazniku v Ljubljani.
- 177. Vaš Antonija, vd. po vodji zemljiške knjige, Brežice.
- 178. Vatovec Jožef, žel. zvan., Brezovica.
- 179. Vrbič Pavlina, vdova po nadučitelju v Ljubljani.
- 180. Weber Ivan, šol. uprav., Borovec.
- 181. Zupanc Ivan, major v Ljubljani.
- 182. Zupančič Marija, vdova po pis. ravnatelju v Ljubljani.
- 183. Zapušek Neža, vdova po podurad., Celje.
- 184. Zvašnik Ivana, vdova po banč. služ., Gorinja vas.
- 185. Žigon Viktorija, vdova po žel. urad., Litija.

Glasilo banovinskega društva državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. Predstavnik dr. Ivan Vrtačnik. — Odgovorni urednik Anton Spendel. — Tisk J. Blasknika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. Predstavnik L. Mikuš. — Vsi v Ljubljani.